

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan schoolbesturen en samenwerkingsverbanden
in het primair en voortgezet onderwijs

Primair en Voortgezet

Onderwijs

Rijnstraat 50

Den Haag

Postbus 16375

2500 BJ Den Haag

www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

1115253

Datum **20 DEC. 2016**

Betreft Toelichting op het wettelijk kader rondom aanmeldprocedures in het
primair en voortgezet onderwijs

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs heb ik vragen over aanmeldprocedures vanuit de Tweede Kamer beantwoord.¹ Deze vragen gingen voornamelijk over de aanmeldleeftijd van een kind voor basisscholen en de mogelijkheid om een kind voor meerdere basisscholen of middelbare scholen aan te melden. Mijn antwoorden hebben vervolgens tot vragen van schoolbesturen in de vier grote gemeenten en de vier gemeenten zelf geleid. Ik ben hierover met de betreffende schoolbesturen en gemeenten in gesprek gegaan. Omdat ik het belangrijk vind dat het wettelijk kader helder is en juist wordt toegepast, deel ik de beantwoording van deze vragen met alle schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs.²

Met deze brief wil ik het wettelijk kader rondom aanmelden en toelating toelichten. Het is niet mijn bedoeling om met deze brief een dwingend, uniform model voor aanmeldprocedures vast te stellen. Het is aan schoolbesturen om hun procedures binnen het wettelijk kader vorm te geven en het staat schoolbesturen vrij om hierbij in te spelen op lokale omstandigheden.³ Het antwoord op onderstaande vragen helpt hen daarbij.

Kenmerken van aanmelden

Wat is een aanmelding?

In artikel 40, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs (WPO) en artikel 27, lid 2a, van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) is geregeld dat ouders hun kinderen schriftelijk moeten aanmelden voor toelating.⁴ Het begrip 'aanmelding' is niet specifiek in de wet gedefinieerd. De bedoeling van een aanmelding is dat ouders schriftelijk interesse tonen in de school voor hun kind.

¹ Tweede Kamer vergaderjaar 2016-2017, aanhangsel van de Handelingen 335.

² De inhoud van de brief geldt niet voor (voortgezet) speciaal onderwijs.

³ De medezeggenschapsraad heeft het recht om hierbij te adviseren (artikel 11 van de Wet medezeggenschap op scholen).

⁴ Het Inrichtingsbesluit WVO bevat ook eisen voor toelating tot het voortgezet onderwijs.

Dat moeten ze zo mogelijk ten minste tien weken voor de datum waarop toelating wordt gevraagd doen. Bij de aanmelding geven ze aan of ook bij andere scholen om toelating is verzocht en zo ja, bij welke scholen. Op grond van een aanmelding moet het bestuur van een school (het bevoegd gezag) zo snel mogelijk, maar in principe binnen zes weken besluiten over de toelating van de leerling. Deze termijn kan, mits medegedeeld aan de ouders, eenmaal met maximaal vier weken worden verlengd. De wettelijke beslistermijn gaat in op de dag dat de ouder het kind aanmeldt.

Wat is het verschil tussen een aanmelding en een inschrijving?

Een inschrijving is iets anders dan een aanmelding. Een inschrijving komt na een aanmelding. Eerst meldt een ouder een kind aan, vervolgens neemt het bestuur een toelatingsbeslissing en indien deze positief is, kan het kind worden ingeschreven op de betreffende school.

Aanmelden in het primair onderwijs

Wat is het verschil tussen een aanmelding en vooraanmelding?

In artikel 40, tweede lid, van de WPO staat dat ouders hun kind kunnen aanmelden *vanaf* de dag waarop het kind de leeftijd van drie jaar bereikt. Op jongere leeftijd kan namelijk nog niet voldoende worden ingeschat of een kind extra ondersteuning nodig heeft in het kader van passend onderwijs. Ouders kunnen wel interesse tonen in een bepaalde school of in meerdere scholen, voordat hun kind drie jaar is. Als zij die interesse kenbaar maken aan een school, wordt dat in de praktijk een 'vooraanmelding' genoemd. Een vooraanmelding heeft geen wettelijke basis. Scholen kunnen hiermee werken, maar het hoeft dus niet.

Het verschil tussen een vooraanmelding en een aanmelding is dat een schoolbestuur geen toelatingsbeslissing over een vooraanmelding mag nemen - ook geen voorlopige beslissing - en over een aanmelding wel. Een vooraanmelding wordt niet automatisch een aanmelding: als ouders een vooraanmelding hebben gedaan, moet er nog een schriftelijke aanmelding plaatsvinden. In principe ligt het initiatief hiervoor bij de ouder, maar de school kan op basis van de vooraanmelding aan ouders vragen of zij hun kind willen aanmelden. Aanmelden kan vanaf de dag waarop het kind drie jaar wordt tot 10 weken voor de datum waarop toelating wordt gevraagd. Schoolbesturen kunnen eventueel aanmeldperiodes hanteren. Ouders van leerlingen geboren in een bepaalde periode worden dan verzocht hun kind voor een bepaalde datum aan te melden.

Aanmelden in het primair en voortgezet onderwijs

Wat betekent aanmelden bij meerdere scholen tegelijkertijd?

In artikel 40, tweede lid, van de WPO en artikel 27, lid 2a, van de WVO staat dat ouders bij de aanmelding aangeven bij welke school of scholen eveneens om toelating is verzocht. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel passend onderwijs is aangegeven dat ouders de mogelijkheid moeten hebben om hun kind op meerdere scholen tegelijk aan te melden, zowel binnen als buiten het

samenwerkingsverband.⁵ De keuzevrijheid van ouders mag dus niet worden beperkt tot aanmelding bij één school tegelijkertijd. Uiteraard is het aan de ouders om wel of niet van deze keuzevrijheid gebruik te maken. Ook binnen een systeem dat aanmeldingen in een volgorde behandelt, moet de mogelijkheid bestaan om aan het begin van de aanmeldprocedure het kind bij meer dan één school tegelijkertijd aan te melden.

Scholen kunnen de aanmeldingen afzonderlijk van elkaar in behandeling nemen of de aanmeldprocedures onderling afstemmen om de administratieve last te beperken. De betreffende scholen hebben in beide gevallen de mogelijkheid om aan de ouders te vragen een voorkeursvolgorde aan te geven. Er mag dus worden gewerkt met een lijst met aanmeldingen waarbij één of meer voorkeuren worden opgegeven. De school van eerste voorkeur mag de aanmelding als eerste in behandeling nemen. Indien deze school een negatief toelatingsbesluit neemt, gaat de school van tweede voorkeur met de aanmelding aan de slag, daarna de school van derde voorkeur, enzovoorts. Uiteindelijk volgt op iedere aanmelding een besluit omtrent toelating.

Het ligt in de rede dat niet meer positief hoeft te worden beslist op aanmeldingen, indien een school van hogere voorkeur de leerling al heeft ingeschreven. Het is ook mogelijk dat geen van de scholen waar het kind voor is aangemeld plaatsruimte beschikbaar heeft, waardoor alle toelatingsbesluiten negatief zijn. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de ouders om hun kind aan te melden bij een andere school of andere scholen om na te gaan of er plaatsruimte is.

Zijn loting en voorrangsregels toegestaan?

Wanneer er meer aanmeldingen zijn dan plaatsruimte beschikbaar is, mogen scholen loting toepassen en voorkeursregels hanteren, mits de voorkeursregels consequent worden gehanteerd en tijdig en duidelijk aan ouders worden gecommuniceerd. Bijvoorbeeld via de website of de schoolgids.

Wanneer heeft een school zorgplicht?

De zorgplicht gaat pas in wanneer een kind met een extra ondersteuningsvraag is aangemeld bij een school en die school plaatsruimte beschikbaar heeft. Indien ouders hun kind bij meerdere scholen hebben aangemeld, neemt eerst de school die de voorkeur van de ouders heeft de aanmelding in behandeling. Naast voldoende plaatsruimte kan het zijn dat de school van ouders vraagt om de grondslag van de school te respecteren. Wanneer ouders dit doen heeft de school zorgplicht en anders niet.

De school met zorgplicht doet onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Uit dit onderzoek moet blijken of het kind op die school of op een andere school geplaatst kan worden. Soms kan het kind niet op de betreffende school geplaatst worden, omdat deze school niet in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien. Op dat moment draagt de school met zorgplicht de verantwoordelijkheid om, in overleg met de ouders, een school te vinden die zowel plaatsruimte heeft, als in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien. Dit hoeft niet per se een school te zijn waarbij het kind al was aangemeld. Het onderzoek en de plaatsing op een

⁵ Tweede Kamer vergaderjaar 2011–2012, 33 106, nr 3.

school moeten binnen zes weken zijn afgerond. Deze termijn kan indien nodig met maximaal vier weken worden verlengd, mits medegedeeld aan de ouders.

Onze referentie
1115253

Welke gegevens mag een middelbare school gebruiken bij een toelatingsbeslissing?

Bij een toelatingsbeslissing mogen geen andere gegevens worden gebruikt dan het schooladvies. Het onderwijskundig rapport wordt opgesteld ten behoeve van de ontvangende school, zo blijkt uit artikel 42, eerste lid, van de WPO. Het onderwijskundig rapport en – zo nodig – informatie van de ouders, vormen vervolgens de basis voor het vaststellen van een passend onderwijsaanbod.

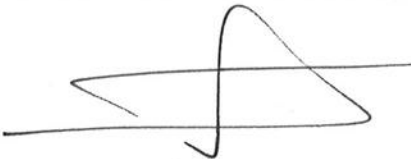
Termijn voor aanpassingen

Schoolbesturen waarvan de aanmeldprocedures niet conform wet- en regelgeving zijn, kunnen hun procedures in het kalenderjaar 2017 aanpassen. Alle aanmeldprocedures voor kinderen die op een basisschool of middelbare school worden aangemeld voor het schooljaar 2018-2019 moeten conform de wet zijn.

Deze termijn is een aanvulling op de brief over het kiezen van een middelbare school die ouders met kinderen in groep 7 en 8 begin december hebben ontvangen.⁶ In de betreffende brief is aangegeven dat het ouders vrij staat hun kind bij verschillende middelbare scholen aan te melden. Helaas hebben sommige ouders waarvan het kind momenteel in groep acht zit deze keuzevrijheid nog niet, afhankelijk van de lokale afspraken die schoolbesturen hebben gemaakt.⁷ Het is dan ook zaak om, daar waar het nu niet het geval is, aanmeldprocedures zo snel mogelijk aan te passen in lijn met het wettelijk kader.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

⁶ Zie de brief op https://www.oudersonderwijs.nl/oudersonderwijs/assets/File/Schoolkeuzebrief2016def_-groep8.pdf.

⁷ Zie ook de tekst op de website van de Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voortgezet-onderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-kan-ik-een-middelbare-school-kiezen-voor-mijn-kind>.